

shutterstock.com - 2211261837

shutterstock.com - 405691723

***DROGURILE VECHI ȘI NOI –
O PROVOCARE PERMANENTĂ
PENTRU LUMEA MEDICALĂ..
ȘI NU NUMAI***

*Dr. Chițanu Liliana Elena
Medic primar MF*

Premise

Drogurile - o problemă în întreaga lume:

- creșterea a producției și a distribuției,
- creșterea numărului de consumatori,
- scăderea vârstei de debut al consumului de droguri.

Există dovezi ale cunoașterii lor din cele mai vechi timpuri. Acestea erau folosite în cadrul *ceremoniilor religioase*, al *ritualurilor mistice*, în *scopuri terapeutice*, dar și pentru a induce o *stare de plăcere*, tocmai datorită efectelor asupra organismului uman.

Macul, din care se obține opiul și derivatele sale, era menționat în tăblițele sumerienilor din Mesopotamia încă de acum 7000 ani. Izvoare scrise menționează culturile de maci în zonele inferioare ale Mesopotamiei încă din anii 3400 î.Hr. iar cercetările arheologice au furnizat dovezi ale utilizării lor de popoarele din antichitate.

Cel mai vestit medic al Greciei antice, Hippocrate, a infirmat credințele mistice observând în schimb proprietățile anestezice și stiptice (astringente) ale opiului.

Premise

DROG, droguri - Substanță de origine vegetală, animală sau minerală care se întrebuințează la prepararea unor medicamente și ca stupefiant. Din fr. drogue. (DEX). Sinonime ale cuvântului drog: medicament, substanță, produse psihoactive, psihotrope, produse chimice, toxice, stupefiante și narcotice.

OMS definește drogul ca fiind orice substanță care, absorbită de organismul viu, îi modifică acestuia una sau mai multe funcții.

Din punct de vedere farmacologic, drogul este substanța utilizată de medicină și a cărei administrare / consum abuziv poate crea o dependență fizică și/sau psihică ori tulburări grave ale activității mentale, ale percepției, ale comportamentului sau ale conștiinței.

TOXICOMANIA este intoxicația cronică voluntară.

SUPRADOZA - doză mult mai mare / insuficient diluat sau amestecat cu alte substanțe cu efect sinergic / concomitent cu medicația din cura de dezintoxicare.

DEPENDENȚA - fizică sau psihică.

TOLERANȚA – mărește dozele.

SEVRAJUL -

Premise

În lume:

- aprox. 275 de milioane de oameni (5,5% din populația cu vârsta între 15-64 de ani) au consumat droguri cel puțin o dată în 2019.
- aprox. 62 de milioane de oameni au consumat opioide.
- aprox. 36,3 milioane de persoane au suferit de tulburări legate de consumul de droguri. (opioide - heroină cultivată și fabricată ilegal / opioide pe bază de rețetă).
- aprox. 500000 decese / an cauzate de uzul/abuzul de droguri.

În Europa:

- aprox. 83,4 milioane de adulți (15-64 de ani) din UE (29 %), au consumat un drog ilegal,
- Canabisul rămâne substanța cea mai consumată (≥ 22 de milioane de adulți).
- aprox. 3,5 milioane de adulți au consumat cocaină,
- 2,6 milioane au consumat Ecstasy (MDMA - metilen-dioxid-metamfetamina)
- 2 milioane au consumat amfetamine.
- aprox. 1 milion persoane au consumat heroină.

Clasificare - tipuri de droguri

Funcție de efectul asupra creierului uman:

Droguri care inhibă activitatea sistemului nervos central :

- alcool,
- opioacee (heroina, morfina, metadona),
- tranchilizante, somnifere,
- solvenți (toluen, acetonă, butan).

Droguri care stimulează activitatea sistemului nervos central:

- amfetamine,
- cocaina,
- băuturi energizante / nicotina / cofeina.

Droguri care perturbă activitatea SNC (halucinogene):

- LSD (Dietilamida acidului lisergic) ,
- mescalina,
- canabis,
- hașiș,
- marijuana,
- Ecstasy (party drug),
- Ice.

Clasificare - tipuri de droguri

Funcție de originea produsului:

Droguri naturale, obținute din plante:

- opiu și opiacee,
- cannabis și rășina acestuia,
- khat,
- frunze de coca și derivați,
- plante halucinogene.

Droguri de semisinteză (procedee chimice pe o substanță naturală):

- heroină,
- LSD.

Droguri sintetice:

- metadonă,
- mescalină,
- LSD 25,
- amfetamină,
- Ecstasy,
- solvenții.

Substanțe psihoactive noi

Mare parte dintre aceste substanțe sunt legale! („droguri sintetice” / „substanțe euforizante legale” / „plante euforizante” / „săruri de baie” / „substanțe chimice de cercetare” / „reactivi de laborator”) ↑ se înmulțesc într-un ritm fără precedent - reprezintă provocări semnificative pentru sănătatea publică.

– **UNODC** (Biroul Națiunilor Unite pentru Droguri și Crimă) le definește “new psychoactive substances (NPS)” - *„substanțe de abuz, într-o formă pură sau un preparat, care nu sunt controlate de către Convenția unică privind stupefiantele din 1961 sau de către Convenția privind substanțele psihotrope din 1971, dar care pot constitui o amenințare la adresa sănătății publice”.*

• **Spice** - dau rapid dependență

→ sevrăj - neliniște generalizată, tremor, palpitații, cefalee, greață, vărsături, depresie, disperare până la episoade de delir paranoid și atacuri de panică.

• **Special Gold, Magic, Charge, Generation 2012 și Magic Flower Powder.**

• **Energy-1/NRG-1 sau Rave** → “prăjirea” creierului → alterări biochimice definitive → deteriorare masivă → deces. (câteva granule → efect similar combinației de cocaină cu ecstasy și methamfetamină).

Factori favorizanți

- **Adolescența** - perioadă de descoperiri și explorare, în care copilăria rămâne în urmă și se deschide un orizont de posibilități aparent nelimitate.
- **Curiozitatea** - experimentarea drogurilor, într-o perioadă confuză, de schimbări și de căutare a propriei identități. Dependența se instalează după utilizare sistematică pe perioade variabile, funcție de produsul folosit.
- **Teribilismul** - consumul de droguri poate fi văzut ca excitant și provocator. Unii sunt tentați să înfrunte riscurile implicate, fără să țină cont de avertizări.
- **Presiunea grupului / anturajului** - Este important să știi să spui „NU” – asta dovedește că ai o personalitate puternică. Încearcă să fii tu însuși, chiar dacă cei din jurul tău au altă opinie.
- **Probleme în familie, școală, prieteni:** divorțul părinților, abuz / neglijență din partea părinților / școlii. ***Drogurile nu reprezintă soluția!***
- **Singurătatea, problemele de integrare** în colectivitate și stima de sine scăzută trebuie depășite între prieteni și în colectivitate, fără consum de droguri.

Semne sugestive de uz / abuz de substanțe

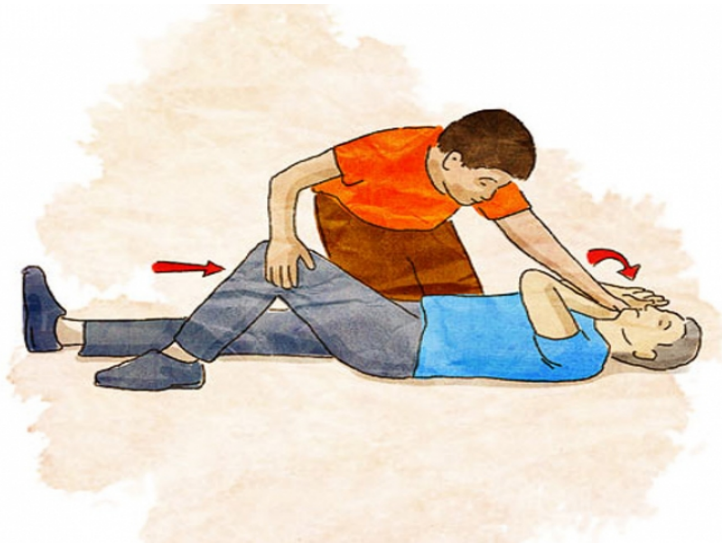
(remarcate de obicei de familie / anturaj)

- scăderea interesului pentru înfățișarea fizică, îmbrăcăminte, și igiena personală;
- pierderea apetitului alimentar și scăderea inexplicabilă în greutate;
- hiperemie conjunctivală;
- absenteism și scăderea performanțelor școlare, lipsa planurilor de viitor;
- comportament secretos, cu minciuni și/ furturi, ostil, uneori violent;
- prieteni și anturaj nou, necunoscuți familiei;

Semne clinice de uz / abuz de substanțe

(pentru persoanele avizate)

- ✓ mioză / midriază / lipsa reflexului fotomotor;
- ✓ dificultăți de respirație;
- ✓ transpirație excesivă;
- ✓ greață și vărsături;
- ✓ amețeală / vertij, ataxie;
- ✓ tremor, agitație / convulsii;
- ✓ paranoia / delir / halucinații.

Supradoză – semne de alarmă

- persoana pare adormită;
- paloare și/ cianoză (buzele și fața);
- probleme respiratorii / bradipnee / stop respirator.

Prevenirea consumului de droguri

Reguli generale:

- Creșterea nivelului de informare și conștientizare a populației generale și a populației la risc despre efectele, riscurile și consecințele negative ale consumului de droguri;
- Adoptarea unui stil de viață sănătos la nivelul populației generale;
- Derularea unor programe de reducere a riscurilor și consecințelor negative asociate consumului de droguri;
- Dezvoltarea intervențiilor de identificare, atragere și motivare a persoanelor consumatoare de droguri în scopul renunțării la această adicție;
- Formarea și informarea unor categorii socio-profesionale în domeniul antidrog;
- Atragerea adolescenților și tinerilor către activități de petrecere a timpului liber și voluntariat.

Prevenirea consumului de droguri

Ce pot face părinții:

- Să fie informați! Profesioniștii din sănătate pot furniza informații despre droguri, semne de suspiciune, semne de alarmă, măsuri de prim ajutor.
- Să vorbească cu copiii despre droguri!
- Să mențină o bună relație cu adolescentul respectându-i dorința de intimitate și independență. Supraveghere, anturaj, activități, mai ales în grup.
- **Corectitudine și consecvență** – fără măsuri disciplinare extreme la adolescenți, dar aplicate consecvent unde este cazul.
- Să antreneze adolescentul în activități sănătoase în timpul liber,

Ce pot face profesorii:

- Pot fi modele comportamentale de urmat pentru elevi și studenți;
- Toleranță și înțelegere → tinerii să-și poată exprima în siguranță emoțiile;
- Pot ajuta la crearea respectului de sine, a simțului datoriei precum și la întărirea abilităților de comunicare ale acestuia;
- Să fie informați și să informeze la rândul lor tinerii despre droguri și despre consecințele consumului de droguri asupra sănătății și evoluției lor în viață;
- Să încurajeze activitățile sportive, artistice și de voluntariat.

Prevenirea consumului de droguri

Comunicarea cu adolescentul:

- Informează-te despre droguri și impactul asupra vieții:
 - afectarea relațiilor cu prietenii și familia, a siguranței, securității financiare (cheltuieli din ce în ce mai mari → minciună / furt!);
 - dependența schimbă comportamentul → violent / victimă a violenței;
 - depresie ca efect direct al consumului sau din cauza lucrurilor pe care le-ai experimentat în timpul consumului; <https://drughelp.eu/language.php>
- Alege grupul de prieteni cu care ai interese / preocupări similare / sănătoase.
- Învață să spui “NU”. Susține-ți punctul de vedere și nu face parte din “turmă”.
- Schimbă grupul de prieteni în caz de presiune negativă asupra ta.
- Evită consumul „fără voie” – unele droguri nu au gust/miros/culoare și pot fi administrate fără să știi (Ecstasy, GHB, Rohypnol, Ketamina) → nu lăsa consumația nesupravegheată, nu apela pentru ajutor la necunoscuți...
- **Înțeparea accidentală** (HIV, VHB, VHC).
 - toaleta plăgii cu apă și săpun sau soluții pe bază de alcool;
 - UPU cu obiectul înțepător.
 - informații detaliate;

Tratament

Diversitatea manifestărilor patologice din punct de vedere clinic, psihologic și social → abordare complexă, multimodală și multidisciplinară.

Programul comun UNODC-OMS privind tratamentul și îngrijirea dependenței de droguri (*International standards for the treatment of drug use disorders*).

Principii și standarde cheie

1. disponibil, accesibil, atractiv și adecvat;
2. să respecte standardele etice de îngrijire;
3. coordonare eficientă între sistemul de justiție, serviciile de sănătate și sociale;
4. bazat pe dovezi științifice;
5. să respecte nevoile speciale de tratament și îngrijire;
6. Programul, procedurile și mecanismele de coordonare - definite clar pentru toți: personal terapeutic, administrativ și de management, pacienți.
7. Integrarea serviciilor, politicilor și procedurilor de tratament cu serviciile complementare necesare, cu monitorizare și evaluare constantă.

Legislație

- ❑ Cultivarea, producerea, fabricarea, experimentarea, extragerea, prepararea, transformarea, oferirea, punerea în vânzare, distribuirea, livrarea cu orice titlu, trimiterea, transportul, procurarea, cumpărarea, deținerea ori alte operațiuni privind circulația drogurilor de risc, fără drept, se pedepsesc cu **închisoare de la 2 la 7 ani și interzicerea unor drepturi** (art.2 din lg. 143/2000*);
- ❑ Introducerea sau scoaterea din țară, precum și importul ori exportul de droguri de risc, fără drept, se pedepsesc cu **închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea unor drepturi** (art.3 din lg.143/2000*);
- ❑ Cultivarea, producerea, fabricarea, experimentarea, extragerea, prepararea, transformarea, cumpărarea sau deținerea de droguri de risc pentru consum propriu, fără drept, se pedepsește cu **închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă**. (art.4 din lg. 143/2000*).

Legea 143/2000 privind combaterea traficului și consumului ilicit de droguri.

Concluzii

Consumul de droguri – problemă de sănătate publică la nivel mondial!

Mulți oameni nu înțeleg cum unii dintre semenii lor ajung să fie dependenți de droguri. Pot crede că celor dependenți le lipsesc principiile morale ori voința și că ar putea să se oprească doar alegând această opțiune.

În realitate, **adicția este o boală complexă și de cele mai multe ori este nevoie de ceva mai mult decât voința puternică și buna intenție**. Drogurile modifică chimia creierului astfel încât devine foarte dificil să renunți la ele chiar dacă îți dorești. Din fericire există tratamente eficiente!

Recunoașterea pe scară largă a dependenței de droguri ca o **tulburare de sănătate multifactorială prevenibilă și tratabilă** a permis ca tratamentul dependenței de droguri să devină o parte a sistemului general de asistență medicală și de asistență socială, **fără discriminare** în ceea ce privește alte tulburări cronice generale și de sănătate mintală. Nimic mai puțin decât ceea ce este prevăzut pentru alte boli.

Dublul sens al comunicării

VA MULTUMESC !